

Agitation dreves stærkest her paa Øerne og navnlig herinde i København, thi lagde man Mærke til de Valgopraab, der fremkom, og de Flyvesedler, der udsendtes, saa man, at der paa disse stod saadanne Ting som, at Venstre bekæmper Regeringens Virksomhed for Fred og mod Dyrtid og tilsigter at faa Ram paa Regeringens Neutralitetspolitik. Se det er jo Paastande, der er saa langt afvigende fra Sandheden, som det overhovedet er muligt, thi fra Venstres Side har vi absolut aldrig bekæmpet Virksomheden for Fred eller Virksomheden for at afbøde Virkningerne af Dyrtiden, og vi har aldrig kæmpet for at faa Ram paa Ministeriets Neutralitetspolitik. Derfor er slike Valgdutalelser saa langt afvigende fra Sandheden, som det overhovedet er muligt. Og med Hensyn til at skabe Samling her i Landet, at holde Fællesfølelsen vedlige, er det ogsaa ganske nedbrydende, naar man udsender Opraab, hvorpaa der staar f. Eks.: Ned med de jyske Bønder! Saaledes kan en Valgagitation ikke lægges an, hvis det er Meningen, at man vil holde Fællesfølelsen vedlige her i Landet. Hele den Agitation, som gik ud paa, at Landet kun kunde sikres udadtil ved, at man stemte paa de ministerielle Partier, mener vi er ganske forkastelig. Endogsaa nede i Statsministerens Valgkreds udsendtes der Løbesedler, hvorpaa der stod: Stem for at sikre Landet udadtil, stem for Regeringen, mød og stem paa Zahle! Der var slet ingen Grund til at opfordre til at stemme af Hensyn til Landets Sikkerhed udadtil, thi alle Partier, uanset hvilket Navn de bærer, har hele Tiden været enige om at gøre det, der menneskeligt set kan gøres for at holde vort Land udenfor Krigen. Det er jo ikke saa overordentlig meget; men her har der slet ikke været nogen Uenighed, og det har ogsaa været erkendt fra Ministeriets Side, at alle her paa Rigsdagen ønskede at holde vort Land udenfor Krigen.

Se derfor mener jeg, at Strømretningen ved Valget har været de ministerielle Partier imod, siden man har fundet det nødvendigt at gaa til en saadan Valgagitation. Naar man nu vil spørge: Hvorledes kunde der være Jordbund for en saadan Agitation? — man skulde ikke paa Forhaand tro, at en slig Agitation kunde virke —, saa tror jeg, man bliver nødt til at svare, at Partierne, særlig de ministerielle Partier og det konservative Parti, har forberedt denne Jordbund ved allerede for et Par Aar siden at forkynde, at der var Fare ved at afholde Valg her i Landet. Jeg har altid fundet det besynderligt, at der skulde være Fare

ved at afholde Rigsdagsvalg her i vort Land, medens man i vore Nabolande har kunnet afholde Valg uden Fare. Jeg har aldrig kunnet indse, hvori denne Fare skulde bestaa med en saa rolig Befolkning som den danske. Men det har man jo prædikeret i Tide og Utide, at der kunde være Fare ved at afholde Valg. Jeg erindrer, hvorledes det hed sig i 1916 fra det konservative Partis Side, at man ønskede at undgaa Valg, idet man mente, at nationale Hensyn dikterede et saadant Ønske, og idet man fremhævede, at der kunde være Fare forbundet med Valget, og jeg erindrer, hvorledes man fra socialdemokratisk Side meget kraftigt fremhævede, at ganske vist vilde det være en stor Fordel partipolitisk set at faa Valg, thi de ministerielle Partier vilde under Krigen kunne vinde en glimrende Sejr, men desuagtet var man fra socialdemokratisk Side betænkelig ved at tage Valget, fordi det kunde medføre en oprivende Valgkamp, hvorunder militær- og handels- og neutralitetspolitiske Spørgsmaal vilde komme til Debat, ja maaske endogsaa komme i Forgrunden. Jeg tror, at hele denne Fremstilling, som har været givet til Bedste i de sidste Aar, at det skulde være farligt i Danmark at afholde et Rigsdagsvalg, har forberedt Jordbunden for den Valgagitation, som kom frem, navnlig i den sidste Tid før Valget, og som gik ud paa, at en Sejr for Oppositionen vilde medføre Krig.

Det er besynderligt, som jeg før nævnte, at denne Agitation har kunnet finde Jordbund, og dog har den fundet det, endog saa langt borte som oppe paa Færøerne, thi deroppe agiterede man paa samme Maade, ja, man gik et lille Skridt videre, idet man sagde, at Venstre henede spekulerede paa at indføre almindelig Værnepligt paa Færøerne, saa hvis Venstre sejrede, var der ikke alene Fare for Krig, men saa var der ogsaa Fare for, at Færingerne skulde komme med som Soldater. Nu vil jeg nok spørge, om der er nogen Partimand henede, enten indenfor Venstre eller udenfor Venstre, der nogen Sinde har hørt ynte noget om, at man tænkte paa at indføre almindelig Værnepligt paa Færøerne. Det er der selvfølgelig ikke. Der er ingen, der har tænkt paa det, og der er ingen, der tænker paa det. Men alligevel blev det brugt under Valgkampagnen sammen med de øvrige vanskelige Spørgsmaal, som netop nu var fremme paa Færøerne. Oppe i denne afsides liggende Del af vort Fædreland stod Kampen jo imellem Færingerne